

O životní radosti těch, kdo nežijí jako otroci

j+s 17. 1. 2021

Hospodin je králem navěky a navždy - zjednává právo těm, kdo jsou na tom špatně: člověk už na zemi nebude vzbuzovat strach. (Podle Ž 10)

Exodus 20: Bůh vyhlásil všechna tato přikázání: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví. Nebudeš mít jiného boha mimo mne. Nezobrazíš si Boha zpodobením ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující. Stíhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí, ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají.

Galatským 5: Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratří. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým. Vždyť celý zákon je shrnut v jednom slově: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého! Jestliže však jeden druhého koušete a požíváte, dejte si pozor, abyste se navzájem nezahubili. ... Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho.

„Kristus vám vydobyl svobodu, tak buďte pevní, a až vám někdo bude chtít zase navlékat otrocký chomout, nedejte se,“ napsal apoštol Pavel a přesně tohle je křesťanská víra: není to břímě ani poklad ani nauka (i když kousek z toho všeho v sobě má), víra se hlavně děje: ta akce s Kristem (čímž myslím to, že Bůh vzal na sebe náš úděl i s vinami) nám přinesla svobodu a v té my teď můžeme žít.

Díky tomu jsme svobodni od minulých vin: samozřejmě se k nim hlásíme, vždyť jsou naše – ale můžeme je uznat, a ne je umanutě obhajovat a donekonečna svádět na jiné, že za to, co jsme vyvedli, může někdo jiný.

Jsmo svobodni od smrti: jistěže umřeme, ale smrt je něco jako tečka na konci našeho životního dopisu a nebude rozhodovat, o čem ten dopis byl a zač stál.

A jsme svobodni i od strachu: to se ví, že se bojíme, ale Bůh má síly a moci dost a my se k němu smíme připojit a chytit se ho jak dítě rodičů.

Tuhle svobodu Božích dětí nám vydobyl Kristus, jak připomíná apoštol, ale je pravděpodobné, že nás zase někdo požene do klece nebo se do ní vrátíme sami. Aby se to nestalo, dostali jsme v Bibli spoustu rad a instrukcí, jak se tomu bránit. A protože je jich tam celá nepřehledná hora, pro zjednodušení se učíme aspoň stručné Desatero (podotýkám že to není nic speciálně křesťanského, máme ho společné přinejmenším s židy a i s muslimy, ale dnes o něm budu mluvit po křesťansku, v souvislosti s dárce svobody Kristem).

Když mi někdo něco přikáže, buď ho poslechnu, nebo ne – záleží na tom, jestli budu chtít. Silným motivem, abych chtěl, bývá strach z trestu, je tu však i lepší možnost: to když ke mně mluví někdo, kdo mě má rád, a tak mi na něm záleží a důvěřujeme si.

“Já jsem tě vyvedl z klece ven,“ praví se na začátku Desatera. Když jste na svobodě, nikdo vám nemá co poroučet, kam máte v životě jít, a nikdo vás nemá co ponižovat kvůli tomu, odkud jste přišli a jací jste. Tohle je Stvořitelův dárek pro vás. Nikdo vám nemá co poroučet, jaký smysl má mít váš život, a to proto, že ten smysl a cíl vůbec nepatří člověku do rukou: ani těm, co by do toho rádi mluvili, ale ani vám. Cíl a smysl života patří do vztahu k Bohu, co v něm žijeme: dostali jsme svobodu vyjít z klece a důvěřujeme tomu, kdo nám to všechno dal a vede nás někam, kde nám bude dobře.

„Já jsem tvůj Bůh – nechceš-li být zpátky něčí otrok, nepožizuj si místo mě jiné bohy a zapomeň na to, že bys je snad měl ctít a klanět se jim, ať jsou na nebi, na zemi nebo pod zemí.“

Ta věta se tváří jako vzkaz z dob, které jsou už dávno ty tam. Modly však vyměnily posvátná roucha za civilnější oděv a jsou nám kdykoli na dosah, když řešíme veliké anebo i docela obyčejné problémy a uvědomujeme si přitom svou bezmoc. Existuje představa, že co se má stát, to se stane a nikdo, ani Bůh, s tím nehne (protože už je to prý zapsáno ve hvězdách, v kartách, v lógru od kafe nebo v čem ještě). Ovšem přesně tomu by ve starověku říkali modla, neboť každá taková záležitost nebo

síla, se kterou prý už ani Bůh nehne, je obyčejná pověra. Té se neklaňte a rozhodně jí neslužte.

Další modly se netváří až tak nebesky a řadí normálně tady na zemi. Všelijaké požadavky, které člověku ztrpčují život: co všechno musím (a nestíhám), čeho bych měl dosáhnout a jaký musím být, co určitě chci mít a v čem uspět, jak být „in“ a „cool“ a případně i „happy“ a všechny ty tlaky společnosti, jimž je těžké odolat, a já na to prostě nestačím...

A do třetice vlivy z podzemí: kde se vzalo, tu se vzalo nějaké zlo, a už v tom lítáme. Modla je něco, co vás ovládne: takže co v tu chvíli děláte nebo říkáte, to už snad ani nejste vy. V Bibli se kolikrát vypráví, jak Ježíš napřed z někoho vyhnal prapodivné demony, když s ním chtěl mluvit – protože ty pořouchlé ukázky z pekelného arzenálu, které se ve vašem jednání někdy najdou, to přece nejste vy, to je jen cosi, co se vás zrovna zmocnilo; tak tomu přestaňte sloužit a zkuste se toho zříct.

Lidská svoboda nepatří do našich rukou, natož do moci jakýchsi nadzemských, pozemských či pekelných potvor, lidská svoboda náleží pod autoritu Božího panování. Naši předkové to po způsobu jedné staré církevní příručky říkali takhle: „Životní radost mám z toho, že nejsem sám svůj, ale že patřím Kristu.“ A je to tak: od narození do smrti jsme závislí na něčí lásce – a my jsme té lásky dostali dost, přátelé. Boží láska nás provází od narození (ba dávno předtím) až do smrti (ba i potom).

Životní radost mám z toho, že nejsem sám svůj, ale že patřím Kristu. Ta věta znamená, že na světě nejsem sám pro sebe, upozorňuje apoštol. Říkává se, že svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhých, ale není to přesné: silní a mocní dovedou posunout hranice svobody daleko na území těch, kdo se nemůžou bránit, slabých, chudých, odstrčených. Ale třeba i na úkor budoucí generace, pokud jim to tu pro zářný dnešek zplundrujeme a zadlužíme víc, než zítra unesou („Hospodin stíhá vinu otců na synech ještě do kolikátého pokolení,“ ilustrovalo tuhle mrzutou zkušenost už před mnoha staletími Desatero).

Životní radost mám z toho, že nejsem sám svůj, ale že patřím Kristu. Nejsem na světě sám pro sebe (abych se zavřel v kleci a po druhých leda střílel nenávist a strach), ale nejsem odkázán ani na život v kleci, kterou mi přichystá někdo druhý, třeba nějaké zvyky nebo společnost. Kristus

vám vydobyl něco úplně jiného: svobodu, která znamená, že váš život začíná láskou (tou Boží a taky tou lidskou) a na vás je, abyste se jí nevzdali a abyste ji dopřáli i lidem, se kterými se setkáváte (někteří z nich vám nepochybně půjdou na nervy, ostatně vy jim taky, ale to ta láska unese). Jestli je vaším pastýřem sám Hospodin, nebudete mítí nedostatku a váš životní dům bude mít v jeho lásce, projevené v Kristu, doopravdy pevné základy.

Pane, věříme, že ty jsi náš zaslíbený zachránce. Díky, že jsi nás neodepsal, a prosíme tě za nás za všechny; prosíme tě za bratry a sestry, kteří bloudí ve víře a se nemohou se vymanit z tlaku náboženských nebo politických vůdců a jejich požadavků.

Prosíme tě za ty lidi, kteří v životě vážně zabloudili a stali se obětí různých ctižádostí, sobectví, závislostí a tak dál.

Prosíme za ty, na koho těžce doléhají těžkosti a břemena života a připadá jim, že jsou na všechno úplně sami a nikoho nemají.

Prosíme za všechny nešťastné a zoufalé, prosíme za umírající a za opuštěné. Prosíme slovy, která jsme se naučili od tebe: Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého, neboť tvé je království, moc i sláva, navěky, amen.

Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství (nad zlem, nad zoufalstvím, nad námi samými). Spatřili jsme to na případu Ježíše Krista, jenž nezůstal poddán smrti a její moci. Sestoupil do pekel, a co čert opravdu nechtěl, Boží moc a lásku přinesl Kristus i tam. I do našeho světa, kde si lidi dělají peklo (sami sobě i navzájem) i bez pomoci čertů nebo koho.

Království Boží přichází mezi nás – a tak tedy, lidé Bohem milovaní, buďte pevní, nedejte se ničím jen tak zvíkat a vystrašit, a co se týče Boží lásky a spravedlnosti, kterou máme přijmout a předávat dál – v tom buďte stále horlivější, vždyť víte, že tahle vaše práce není v Pánu marná. Bohu, který nám tohle všechno dopřává a dává, budiž chvála, a nás lidi kéž stále zahrnuje Boží milosrdenství a pokoj. Amen.